

Jardineria pública racional

El dia 3 de febrer d'aquest any vaig participar com a convidat en la tertúlia del migdia de Ràdio Manresa, amb motiu de la publicació del meu llibre *Arbres de Manresa*. Vaig quedar sorprès de l'interès que tenien els contertulians per l'arbrat i la jardineria, i vaig haver de defensar l'Ajuntament de Manresa d'unes crítiques totalment negatives, i al meu parer sovint no merescudes, pel que fa a aquestes qüestions. Sobretot vaig intentar fer-los veure que si molts arbres urbans de Manresa són petits és perquè la major part fa pocs anys que han estat plantats, i això és una prova que demostra que al llarg de l'última dècada hi ha hagut un gran augment del nombre d'arbres. Per altra banda, els vaig donar la raó i més arguments per ser crítics en els aspectes que exposo a continuació.

1. A l'hora de plantar arbres i de dissenyar jardins històricament s'han tingut molt poc en compte les característiques i les necessitats físiques i químiques dels vegetals (dimensions màximes, si són de fulla caduca o de fulla persistent, tipus de fruits que produeixen; llum, terra i aigua que necessiten...). Abans de fer-los, pocs espais verds han estat pensats amb visió de futur. A molts llocs els arbres s'acosten massa als edificis o al mobiliari urbà o

es fan nosa els uns als altres perquè els van plantar massa junts, i tot plegat fa que llueixin poc. Com a exemple puc dir que fa dos anys va ser plantat un plàtan petit al passeig del Riu just a sota d'un plàtan gros i a 115 cm d'un plafó indicador.

2. S'han fet algunes tales i podes totalment injustificades i moltes esporgades s'han hagut de fer per culpa del que he dit a l'apartat anterior. Com a exemple puc posar el calvari que va patir el plàtan centenari del passeig de Pere III que hi havia davant de l'antic Conservatori. Aquest plàtan estava en procés de recuperació després de patir una malaltia, però era ben viu, i va ser primer podat dràsticament i després tallat. Amb la tala no n'hi va haver prou per matarlo, ja que l'arbre va rebrotar d'arrel, però els seus agressors, insensibles a les mostres de supervivència del vell i sofert vegetal, el van fer arrencar i substituir.

3. No s'ha aprofitat prou el potencial didàctic dels arbres. No hi ha plaques amb el nom i les característiques de l'arbre enlloc, en diverses zones hi ha molt poca diversitat d'espècies...

4. S'han deixat morir de set molts arbres i arbustos acabats de plantar. Com a exemple diré que l'any passat van morir per manca d'aigua 39 dels 51 arbres plantats en tres

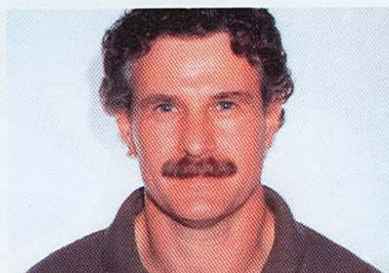
carrers urbanitzats per promotors d'habitatges privats, però de responsabilitat municipal. Si voleu veure arbres morts de set plantats aquest any només cal que us passegeu pel carrer Puig i Cadafalch del barri de Cal Gravat.

5. Hi ha una clara discriminació pel que fa al manteniment de les àrees enjardinades. Per exemple: la primavera de l'any passat en una zona verda del Congost es va deixar créixer l'herba fins a una alçada mitjana de mig metre, mentre a la plaça de Prat de la Riba es retallaven en formes geomètriques (cares de mantenir i, a parer meu, estèticament horroroses) arbres que tenen tot l'espai del món per créixer.

6. Els espais enjardinats es gestionen sovint amb criteris poc sostenibles. En molts d'aquests espais no costaria gaire disminuir el consum d'aigua de reg i/o disminuir l'energia invertida en el seu manteniment i/o fer-ne augmentar la productivitat afegint-hi els adobs i la terra adequada. Com a exemples, puc dir que no es fa res per evitar l'erosió de les àrees de fort pendent del parc de Puigterra i que no té gaire sentit recobrir de gespa una rotonda com la del Bages Centre. La gespa queda molt bé allà on la gent passeja i s'hi estira, com ara al parc de l'Agulla, però per recobrir de verd les rotondes hi ha alternatives, com ara la plantació

d'arbustos prostrats que es va fer a la rotonda del Guix, que consumeixen molta menys aigua i requereixen molta menys despesa per al seu manteniment.

Crec que ja és hora de fer un replantejament general de la gestió dels parcs i jardins i de l'arbrat viari municipals. Els arbres creixen a poc a poc i, per aquest motiu, convé començar com més aviat millor a planificar-ne el futur. Els arbres no són mobiliari urbà, no són objectes fàcilment transportables ni fàcilment substituïbles un cop s'han fet grossos, tal com ho demostra la mort recent del cedre de la plaça de la Reforma que va ser trasplantat al carrer de Sant Marc. Una decisió equivocada pel que fa a l'arbrat pot comportar a la llarga problemes que facin que molts arbres s'hagin de podar sovint, substituir o eliminar, cosa que implica costos econòmics innecessaris i una pèrdua important de temps. Les decisions que es prenguin ara en aquesta qüestió poden repercutir en la imatge que tindrà el paisatge urbà com a mínim al llarg dels propers cent anys. Penseu que molts plàtans de la part vella del passeig de Pere III superen aquesta edat. ■

Ja és hora de fer un replantejament general de la gestió dels parcs i jardins i de l'arbrat viari municipals

Florenci Vallès es membre de la Delegació del Bages de la Institució Catalana d'Història Natural